

Република България
Администрация на Президента

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бх. № 345/15
Дата 05.08.2021

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ АДМИНИСТРАЦИЯ НА ПРЕЗИДЕНТА
Изх. № <u>10-00-12/21</u>
СОФИЯ <u>04.08.2021</u>

ДО

ПРОФ. Д.Ю.Н. БОРИС ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Приложено Ви изпращам Становище от президента на Република България г-н Румен Радев по конституционно дело № 10 от 2021 г.

С уважение,

Димитър Стоянов
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКАТА

Република България
Президент

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е
ОТ РУМЕН РАДЕВ
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 10 ОТ 2021 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На 29.06.2021 г. с определение на Конституционния съд президентът на Република България е конституиран като заинтересована институция по к. д. № 10/2021 г.

Делото е образувано по искане от омбудсмана на Република България, който действа в изпълнение на правомощията си по чл. 150, ал. 3 от Конституцията. Омбудсманът оспорва конституционносъобразността на части от четири текста от Особената част на Наказателния кодекс (НК), които позволяват в рамките на наказателния процес да бъдат отнемани в полза на държавата (моторни) превозни средства, използвани като средство за извършване на престъпление, без да са собственост на осъдения, а на трети лица, и по-конкретно:

- чл. 234г, ал. 3 от НК (относно престъплението извършаване по занятие обществен превоз на пътници без надлежно разрешение, регистрация или лиценз) в частта „независимо чия собственост е“;
- чл. 242, ал. 8 от НК (относно престъплението пренасяне на стока през митниците без тяхното знание и разрешение) в частта „и когато не е собственост на дееца“;
- чл. 280, ал. 4 от НК (относно престъплението превеждане през границата на лица без разрешение на надлежните органи на властта или с разрешение, но

не през определените за това места) в частта „или му е предоставено доброволно“;

- чл. 281, ал. 3 от НК (относно престъплението противозаконно подпомагане на чужденец да пребивава или да преминава в страната в нарушение на закона) в частта „или му е предоставено доброволно“.

В искането на омбудсмана се твърди, че в оспорените си части и четирите разпоредби нарушават правото на собственост (чл. 17, ал. 1 и 3 от Конституцията), чл. 56, чл. 57 в светлината на принципа за правовата държава, закрепен в чл. 4 и чл. 122, ал. 1 от Конституцията.

Една от атакуваните разпоредби (чл. 234г, ал. 3 от НК) беше приета от Народното събрание на 28 октомври 2020 г. посредством § 18 от Заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Кодекса за търговското корабоплаване. На 10 ноември 2020 г. с Указ № 229/2020 г. бе наложено вето и този текст беше върнат за ново обсъждане в Народното събрание с аргумента, че предвиждането на отнемане в полза на държавата на моторното превозно средство, послужило за извършване на деянието, независимо чия собственост е, представлява нарушение на правото на собственост, както е гарантирано с чл. 17 от Конституцията и чл. 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС). В мотивите към указа беше посочена и актуална относима практика на Европейския съд по правата на човека (Решение от 13 октомври 2015 г. по дело *Ünsped Paket Servisi San. ve tic. A.Ş.* срещу България), в която е установено нарушение на чл. 1 от Протокол № 1 към ЕКЗПЧОС. Тези аргументи не бяха отчетени от народните представители и ветоето беше преодоляно.

Искането на омбудсмана по к. д. № 10/2021 г. потвърждава мотивите, които са вече изложени в Указ № 229/2020 г. по отношение на чл. 234г, ал. 3 от НК в частта „независимо чия собственост е“. Продължавам да поддържам становището, че нормата е противоконституционна поради противоречие с чл. 17, ал. 1 и ал. 3 от Конституцията. По аналогичен начин недопустимо засягане на правото на собственост представляват и разпоредбите на чл. 242, ал. 2 от НК относно частта „и когато не е собственост на дееца“, чл. 280, ал. 4 относно частта „или му е предоставена доброволно“ и чл. 281, ал. 3 от НК също относно частта „или му е предоставена доброволно“.

Освен това в мотивите към искането на омбудсмана правилно се изтъква, че собствениците на моторните превозни средства по четирите оспорени текста от НК нямат достъп до съд във връзка с процедурата по отнемане, защото въпросът се решава в рамките на наказателно производство, по което те не са страна. Омбудсманът основателно сочи, че тук има нарушение на правото на защита и на неотменимостта на

основните права (чл. 56, чл. 57 и чл. 122, ал. 1 от Конституцията). На същото основание обаче оспорените текстове представляват и нарушение на правото на справедлив процес по чл. 6, § 1 от ЕКЗПЧОС. Правото на собственост е защитено по българското национално законодателство, но собствениците на моторните превозни средства, които са станали средство за извършване на престъпления в четирите оспорени текста на НК, биват лишени от собственост без достъп до съд и без дължимото „справедливо и публично гледане на делото“.

Въз основа на тези съображения подкрепям искането на омбудсмана за обявяване на противоконституционност на чл. 234г, ал. 3 от НК (в частта „независимо чия собственост е“), на чл. 242, ал. 8 от НК (в частта „и когато не е собственост на дееца“), на чл. 280, ал. 4 от НК (в частта „или му е предоставено доброволно“) и на чл. 281, ал. 3 от НК (в частта „или му е предоставено доброволно“) поради противоречие с чл. 4, ал. 1 и ал. 2, чл. 17, ал. 1 и 3, чл. 56, чл. 57 и чл. 122, ал. 1 от КРБ.

РУМЕН РАДЕВ

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ